

Principärende

Tillgång till vård inom vårdgarantin

Ärendet

En kvinna beskrev i en skrivelse till patientnämndens förvaltning att det vid hennes läkarbesök den 19 april 2013 på Neurokirurgiska kliniken på Karolinska Universitetssjukhuset beslutades om operation. Läkaren påtalade att operationen var brådskande för hennes hälsa. När kvinnan kontaktade koordinator på sjukhuset fick hon besked att ingen operationstid fanns att få före september 2013. Kvinnans ombud fick, genom kontakt med Vårdgarantikansliet/patienttjänst på sjukhuset den 26 april 2013, samma svar med tillägget att ombudet kunde återkomma i slutet av juli 2013 för tid, detta på grund av nedskärningar i verksamheten under sommaren.

Anmälaren ansåg inte att det var acceptabelt att hon som är svårt sjuk, och som enligt läkaren inte ska anstränga sig utan vila, ska behöva vänta fem månader på behandling. Detta har skapat stor oro och dödsskräck hos henne. Kvinnan ansåg att vårdgarantin ska gälla även för henne.

Utredning

Patientnämndens förvaltning har utrett ärendet genom att inhämta yttrande via chefläkaren på Karolinska Universitetssjukhuset samt Vårdgarantikansliet på Hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Karolinska Universitetssjukhuset

Behandlande läkare på neurokirurgiska kliniken inkom med yttranden i ärendet. Av dessa framgick att läkaren kontaktat patienten och poängterat att hennes sjukdomstillstånd och den planerade operationen inte på något sätt var akut. Patienten kunde leva som vanligt under väntetiden. Det viktigaste för behandlingen var inte att den skedde snabbt utan under väl kontrollerade former. Läkaren ansåg att det aktuella problemet var patientens oro och hänvisade patienten till att söka husläkare för att få hjälp med detta. Det framkom även att sjukhuset inte har möjlighet att erbjuda patienten vård inom vårdgarantin då man inte har tillräckligt med resurser i form av vårdplatser eller operationskapacitet för att täcka sitt behov, vilket medför väntetid längre än tre månader för vissa operationsfall.

Yttrande inkom även från vårdgaranticoach på sjukhuset. Av detta framgick att patienten kommer att beredas tid för operation under hösten 2013. Vid förfrågan till Uppsala Akademiska Sjukhus om möjlighet till överflyttning till annat landsting framgick att man där inte kunde operera patienten tidigare. Då det av yttrandet inte framgick när förfrågan gjordes, kontaktades vårdgaranticoachen per telefon av handläggare på förvaltningen. Förfrågan till Uppsala Akademiska sjukhus gjordes under sista veckan i juli 2013.

Vårdgarantikansliet – Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Enhetschefen på enheten för Individuella vårdärenden vid Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) inkom med yttrande i ärendet. Av detta framkom att HSF:s vårdgarantikansli samarbetar med vårdgarantikansliet på Karolinska Universitetssjukhuset för att på bästa sätt uppfylla vårdgarantin. Kontakt hade tagits med vårdgarantikansliet på Karolinska Universitetssjukhuset för att aktualisera ärendet. Det framgick även att när det gällde denna högspecialiserade vård hade HSF:s vårdgarantikansli inte möjlighet att ordna en alternativ operationstid på ett annat sjukhus då de inte har kompetens att bedöma vilken vårdgivare som har den kunskap som krävs för denna operation.

Då det av yttrandet framkom att samarbete finns mellan vårdgarantikansliet på Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och på Karolinska Universitetssjukhuset, önskade förvaltningen kompletterande yttrande över om möjlighet till samarbete fanns i det aktuella ärendet så att patienten kunde erhålla vård inom vårdgarantin. Enhetschefen på enheten för Individuella vårdärenden vid Hälso- och sjukvårdsförvaltningen inkom med kompletterande yttrande i ärendet. Av detta framgick att HSF åter varit i kontakt med vårdgarantikansliet på Karolinska Universitetssjukhuset den 31 juli 2013. De uppgav då att de aktivt arbetade med att se över möjligheterna att få en operationstid hos annan vårdgivare. Då det, vid denna typ av högspecialiserade vård, behövs ett samarbete med ansvarig läkare samt tillgång till patientens journal för att kunna göra bedömning om vård hos annan vårdgivare, är HSF:s bedömning att vårdgarantikansliet på Karolinska Universitetssjukhuset har bäst förutsättningar att göra dessa ställningstaganden.

På övergripande nivå gäller att Karolinska Universitetssjukhuset ska betala vite i de fall där vårdgarantin inte uppfylls.

Patientnämndens förvaltning har härefter fått information att kvinnan har fått operationen genomförd den 16 september 2013 på Karolinska Universitetssjukhuset.

Regelverk

Av 3 g § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) framgår att landstinget ska erbjuda dem som är bosatta inom landstinget vårdgaranti. Vårdgarantin ska innehålla en försäkran om att den enskilde inom viss tid får

1. kontakt med primärvården (tillgänglighetsgaranti),
2. besöka läkare inom primärvården (besöksgaranti),
3. besöka den specialiserade vården (besöksgaranti), och
4. planerad vård (behandlingsgaranti).

I 3 h § anges att om landstinget inte uppfyller besöksgarantin eller behandlingsgarantin enligt 3 g § första stycket 3 eller 4 ska landstinget se till att patienten får vård hos en annan vårdgivare utan extra kostnad för patienten.

Enligt information på Uppdragsguiden framgår det att vårdgarantin i Stockholms läns landsting är:

- dagar - kontakt med vården
- 5 dagar - besök hos husläkare
- 30 dagar (från remissbeslut) - besök hos specialistläkare
- 90 dagar (från beslut) - behandling/åtgärd.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen finner det anmärkningsvärt att vårdgarantin inte hålls. I ovanstående ärende framkommer att både patienten och hennes ombud, i kontakt med Karolinska Universitetssjukhuset i april 2013, fått beskedet att operation inte kunde ske före hösten 2013. Enligt vårdgarantins regler skulle patienten opererats senast 19 juli 2013. Sjukhusets vårdgarantikansli kontaktade annan vårdgivare i slutet av juli 2013 för förfrågan om möjlighet till vård i annat landsting, då hade vårdgarantin redan passerat.

I detta ärende framkommer det att behandlingen fördröjts samt att patienten varit orolig och haft dödskräck under väntetiden. Patienten fick vänta fem månader på att få behandling, något som enligt vårdgarantin ska ta högst 90 dagar. Ärendet bör därför hanteras som principärende.

Om patienter ska kunna få vård inom vårdgarantins gränser måste landstinget och dess vårdgivare aktivt planera så att detta kan bli möjligt. Om det redan vid planeringens början upptäcks att en planerad operation inte kan utföras av aktuell vårdgivare måste kontakt omedelbart tas med andra vårdgivare. Här har Karolinska Universitetssjukhuset tagit kontakt med annan vårdgivare först när vårdgarantin har gått ut.

Det framkommer att HSF:s vårdgarantikansli samarbetar med vårdgarantikansliet på Karolinska Universitetssjukhuset för att på bästa sätt uppfylla kraven i vårdgarantin. Förvaltningen undrar därför hur HSF och Karolinska Universitetssjukhuset aktivt arbetar med att ge patienter vård inom vårdgarantin inom all vård och då även högspecialiserad vård.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Om alla patienter får vård inom vårdgarantin förväntas detta bidra till att förbättra patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

Om alla patienter får vård inom vårdgarantin förväntas detta bidra till en mer jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser

Om vårdgarantin efterlevs förväntas det medföra positiva konsekvenser för miljön i och med att patienter inte behöver resa till annan ort för att få vård.

Förslag till beslut

Nämnden föreslås besluta att

- översända ärendets tjänsteutlåtande till styrelsen för Karolinska Universitetssjukhuset och Hälso- och sjukvårdsnämnden samt begära skriftlig återföring avseende genomförda och planerade förbättringsåtgärder senast den 31 december 2013
- ge förvaltningen i uppdrag att översända ärendets tjänsteutlåtande till anmälaren.

Staffan Blom
Förvaltningschef

